

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Hayatın Geri Vitesi

Prof. Dr. İsmail Tufan

Bahçe işleriyle uğraşanlar bilir, bir tohumdan neler fişkirabileceğini. Tohum, yeryüzündeki tüm yaşam türlerinin hem sembolü hem de gerçeğidir. Canlı türüne göre tohumunu eker ve hayat yeşerir. Yaşlılık, bir zamanlar sadece bir tohum olan çınarın solmak üzere olduğu bir yaşam dönemidir. En olgun, en lezzetli, en verimli olduğu dönem, aynı zamanda vedalaşma, ayrılık dönemidir. Fakat yaşlılık aynı zamanda zor koşullar altında ezilmenin de dönemidir. Yalnızlık, yoksulluk, sonunda yok oluş, modern insanın en büyük sorunudur.

Yaşlılık hakkında olumlu ve olumsuz görüşleri birlikte ele almalıyız. Gerçek iseler onları düzeltmeliyiz, önyargı iseler onları çürütmeliyiz. Yaşlılığın ağlayan yüzünü güldürmenin yollarında yürümeyi öğrenmeliyiz. Kaçınılmaz kayıpları ileri tarihlere erteleyen, kaçınılabılır kayıplarla mücadele eden bir anlayışın yeşermesi için verimli bir toprak olan topluma yeni düşünce tohumlarını ekmeliyiz. Sonra bu tohumlardan yeşeren yeni düşünce ağaçlarının vereceği meyvelerin lezzetli tadını hep birlikte tatmalıyız.

Modern toplum her şeyi parçalamaya meyillidir. Analiz veya inceleme, bütünü parçalamanın akademik terimi olarak çocukluktan itibaren beyinlerimize adeta çekiçle çakılmıştır. Bir konuyu, bir olguyu, hep parçalarına ayırır, sonra bu parçaları inceleriz. Buna detaya bakmak diyoruz. Detaya bakarken de sık sık bütünlüğü gözden geçiriyoruz. Çünkü parçalarına ayırdıklarımızı yeniden bir araya getirmenin sıkıntısını yaşıyoruz. Çünkü bütünün içindeki parçalar, biz onları incelerken değişmeye devam ediyorlar. Bu süreci dikkate almayınca, yeniden birbirine monte edilen parçaların artık birbirine uyumlu olmamalarına hayret ediyoruz.

Yaşam bir durum değil bir süreçtir. Bu süreçte değişiyoruz. Değişimi parçalarımızda değil, bütünlüğümüzde kavriyoruz. Akciğerlerimizin eskisi kadar dayanıksızlığı, kaslarımızın çabuk yorulması, gözlerimizin kitabın üzerindeki yazıları seçememesi ve diğer belirtiler, parça parça algılanan bir yaşam dönemi değildir. İnsan, yaşlılığını bütünsel bir değişim olarak algılar ve yaşar. Görme, işitme, koku alma organlarındaki değişimler, insanın yaşamına bütünsel etkilerle müdahale eder.

Biz insanın yaşamını analiz ederken, onun bütünselliğini de korumanın yollarını keşfetmeliyiz. Ama biz yaşamı da parçalıyoruz. Çocukluk, gençlik, yaşlılık gibi dönemlerden bahsetmek, yaşamın parçalanmasıdır. Halbuki hayatta “doğal” safhalar yoktur, tıpkı sosyal sistemlerin de olmadığı gibi. Sosyal sistem, sadece bir tasavvurdur. Sadece toplumu anlamak için tasarlanan bir modeldir. Yaşamın sistematik şekilde safhalara ayrılması da tasavvurlarımızın bir eseridir. Bu yüzden yaşlanma sürecini kavramak zorundayız. Bunu kavransak, yaşlılığı da kavrarız.

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Ancak bizim hayatımıza “tersten bakmak” gibi kötü bir alışkanlık sirayet etmiştir. İşlerimizin doğru düzgün yürümemesi bu yüzdendir. Çünkü işlerimizi baştan değil sondan çözmek gibi bir alışkanlık edinmişiz. Adım adım ileriye değil, adım adım geriye giderek sorunlarımızı çözmeye çalışıyoruz. İşimizi baştan kötü yapıyor, sonradan düzeltmeye çalışıyoruz.

Sonuç? Hüsrân, başarısızlık, sıkıntı, stres, hayal kırıklığı. Başarısızlıklarımızın pek çok adı var. Biri de “başarılı yaşlanma” kavramıdır. Başarılarla özlemle geçen hayatların sonu yaklaştığında onlara başarılı bir yaşlılık sunma çabaları ne kadar da büyük bir acizliktir! Kimseye başarılı yaşlılık lazım değil, ama herkese başarılı bir yaşam lazım. Biz, başarılı yaşamları kitaplardan okuyan, gerçekte başarısız yaşam sürecinde başarısız yaşlananlardan meydana gelen bir toplum olmaya devam edersek, o zaman bu yüzyılın ortalarında, yaşlı başarısızların bedbaht yaşamlarında kendimizi göreceğiz ve “nerede hata yaptık?” diyerek, yine adım adım geriye ilerleyerek, bugünkü hatalarımızla tekrar buluşacağız.